24ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6425 — 26 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1907 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — 26 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1325 — 11 MARS 1907 — 24me année № 6425

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
"ԱՐԵՒԵԼՔ» ՕՐԱԹԵՐԹԻ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ 80 Գրշ.
ԳԱԼԱԹԱՅԻ ՀԱՄԱՐ 108 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ 85 Ֆրանկ
ԹՂԹԱԿՑԱՆՔԻ ԾԱԽԵՐԸ ՄԵՐ ԿՐԱՆՑ
20 հատ 1 դրուշնոց փուլ
1 մետր հատուած կ'քննդուցուի

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

اره ولك
درعليه ده غلطه ده اره ولك غزته سى اداره خانه سى

DIRECTION
DU JOURNAL ARMÉNIEN
"ARÉVELK"
CONSTANTINOPLE - GALATA

10 PARAS

ՅԱԲԱԹԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

ԻԳ.

Զմիւռնիա վերջերս աւետեց Պոլսեցւոց գեղարուեստասէր մասին՝ թէ յառաջիկայ գարնանամուտին Տ. Զուհաճեանի մահարձանին նուաւատիքը պիտի կատարուի տեղւոյն ազգային գերեզմանատան մէջ. հանդէսին մասնակցութիւնները հարիւր թէ պիտի հաղորդէ մեզ Արեւելեան Մամուլ... ձայնիւ ցնծութեան ու փառաբանութեան: Ես սակայն քիչ մը մօտէն յիշելով այն մէկ երկու սարոր արցունքը, որ թափուեցաւ երաժշտապետին նորափակ դագաղին վրայ, և մանաւանդ զմտաւ ածելով արուեստագէտին վերջին օրերու լքեալ վիճակը, կը մնայ ինքնին. «զնա մեռիր, եկու սիրեմ»: Բայց վերջապէս Զմիւռնիացիք մօտաւոր առթիւ նախանձելի օրինակ մը պիտի տան Պոլսեցւոց, որ տակաւին երկու տող արձանագրութեամբ տապանաքար մը չկրցանք գտնորել մեր առաջին երգիծաբանին, Յ. Պարոնեանի, գերեզմանին վրայ, զոր հարկաւ պիտի կրնանք նշանակել Օրթաքէօյի գերեզմանատան մէկ անկիւնը, մինչ անդին Զմիւռնիոյ մէջ մահարձան մը գոնէ յարդարուեցաւ ի յիշատակ մեր առաջին երաժշտապետին որ... ոչ եւս է, ինչպէս անուշա պիտի ճառուի յառաջիկայ նաւատեաց հանդէսին:

Զուհաճեան այն ճշմարիտ արուեստագէտներէն էր որ մէկ դանդ չէր կրնար բռնել իր ձեռքին մէջ... գէ՛թ բացառութիւն մը կազմելու համար, հակառակ որ նոյն ձեռքը յաճախ ինն թարգման կ'ըլլար դաշնակի վրայ գեղարուեստին մանրամասն

պետին պատահած միջադէպը արգելք մը պիտի չըլլայ անոր աշխատութեանցը։ Հազարապետին դէպի Ցրմանա ուղեւորելուն միակ նպատակն է ուսելցնել միջոցները իր խումբին, որ առաջնորդած է երիւ ամիսէն վերսկսիլ իր խորաչափութիւնները Մարոքի եզերքներուն վրայ։ Անգլիոյ թագաւորին դուստրը՝ Ցայֆի դքսուհին երեքշաբթի օրը յանձնարարվ մը Թանճէր ժամանեց Սիպպալիարէն, ուր մէկ քանի օր մնացած էր։ Անգլիոյ դեսպանը և ընտանիքը նաւամատոյցին վրայ կը սպասէին։ Դքսուհին այցելութիւն տուաւ Մարոքի պատերազմական նախարարը։ Նախարար Մէնէպիի, որ Թէյի սեղան մը տուաւ։ Ցայֆի դքսուհին, բրիտանական դեսպանատունն ալ այցելելէ ետքը, նաւը նստաւ։

ԳԵՐՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐ

Թանճէրէն կը հեռագրեն Բարիզի թերթի մը.—Զրոյց կայ թէ գերման սպաներ տեղացի հետեւակներու վաշտ մը և հեծելագունդ մը կազմելու վրայ են։ Մօտերս երկու Գերմաններ ալ Թանճէր կը սպասուին՝ մէկը զինուորական ու միւսը՝ քաղաքային, սակայն ատոնց պաշտօնը գաղտնի կը պահուի։ Անգլիական նամակատոնց ընդհանուր քննիչը հիմա Ցէս կը գտնուի։ Դիտելի պարագայ մըն է որ Անգլիա հոգածու է կատարելապէս վերակազմելու իր նամակատունները Մարոքի մէջ, ինչ որ ցոյց կուտայ թէ կ'ուզէ հաստատուն պահել իր դիրքը Մարոքի մէջ։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ԳԱՐԱԳՈՒՐՈՒԹԵԱՆՆԵՐ ՎԻՃԱԿԸ

Պերլինէն հետեւեալը կը հեռագրէ Թանի Թղթակիցը.— Գերման մամուլը չատ կը զբաղի Ֆրանսայի երեւոյթներուն Պ. Լիւսիէն Հիւպէռի կատարած հրապարակաւոր Թեամբը։ Բոլոր լրագիրները իրենց գոհունակութիւնը կը յայտնեն և ատոր մէջ կը տեսնեն բարւոքում մը երկու երկիրներու յարաբերութեանցը։ Գերմանական գաղթային Ընկերութիւնը Լոֆալ-Անգայֆերի մէջ սա զեկոյցը կը հրատարակէ Պ. Լիւսիէն Հիւպէռի հրապարակախօսութեանը մասին.

«Երբոյն ժամանակներս Ֆրանսայի ու Պերլինի խորհրդարանական և կառավարական միջավայրերը սա խնդիրը յուզեցին թէ գաղթային կառուցմին վրայ երկու երկիրներուն միջեւ մերձեցում մը մինչ անոնց շահերուն համապատասխան պիտի չըլլա՞յ։ Կը կարծուէր թէ այդ մտադրութիւնը աւելի դիւրաւ պիտի իրականանայ՝ գաղթային խնդիրներու վրայ հրապարակախօսութիւններով։ Աչխարհագրական գերման Ընկերութեան ձեռնարկած քանակցութիւնները, ֆրանսական միջավայրերու նախաձեռնութեամբը, սա նպատաւոր արդիւնքներուն յանգեցան թէ մարտ 15ին առաջին հրապարակախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ։ Գաղթային Ընկերութիւնը այդ հրապարակախօսութեան համար հրաւէրներ ուղղեց պաշտօնական անձնաւորութեանց, Իայիքսդակին անդամներուն և իր անդամներուն։ Այդ առաջին հրապարակախօսութիւնը պիտի կատարէ Պ. Լիւսիէն Հիւպէռ։»

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆ

ՊԱՐԱՔՈՒՐԱՆԱՑ ԱՐՏԱՔԱՅՏՈՒԹԻՒՆ

Իտալիոյ Մերակոյսը իր այնատուութիւնները վերսկսաւ։ Ատենապետը յարգանք մը ընծայեց Բարտուչչիի յիշատակին։ Նաև հաղորդեց Ցրմանայի Մերակոյսին ատենապետին մէկ նամակը, որ կը ծանուցանէր այդ ժողովին քաղաքական որոշումը ի պատիւ Բարտուչչիի։ Առաջարկեց համակրական այդ արտայայտութեան համար Իտալիոյ երեսփոխանական զգացումները հաղորդել Ցրմանայի Մերակոյսին։ Իտալիոյ Մերակոյսը ընդունեց այդ առաջարկութիւնը։

—Ճէնովայի Բոլիթէամա թատերանին մէջ հանդիսական ներկայացում մը տրուեցաւ ի պատիւ Ֆրանսական Տիկնիւ-Թրուէնի մարզաբան-խարտանաբեր ապայուսանողներուն։ Թատրոնը բոլորովին լեցուն էր։ Ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին տեղական պաշտօնեաները, ֆրանսական հիւպատոսը և ցամաքային ու նաւային սպաներ։ Նուագածուները նուագեցին «Մարսէյէզը» և իտալական քայլերգը, զոր բուռն ծափահարութիւններով ողջունեցին բոլոր հանդիսականները։ Իւրաքանչիւր արարուածը աւարտելուն Ցրմանայի ու Իտալիոյ անուններուն կը ծափահարուէին։

ԼԱ ՀԷԻ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Պ. ՏԷ ՄԱՐԹԻՆՆՈ ՎԻՒՆՆԱՑԻ ՄԷՋ

Վիւննայի արքունիքին և արտաքին գործոց պաշտօնարանին մէջ Պ. տը Մարթինոն եղած ընդունելութիւնը չատ սիրալիր էր և անոր զեկոյցները մեծ համակրութեամբ լսուեցան։ Մանուցուեցաւ ուս պատուիրակին թէ Աւստրիոյ կառավարութիւնը մեծապէս փափաքող է տեսնելու որ խաղաղութեան յառաջիկայ Դեսպանախորհուրդը լրջօրէն նկատողութեան առնէ ծովային խնդիրները։ Նաև ամէնէն առաջ ճշդիւ սահմանել պատերազմի արգիլեալ նիւթերու խնդիրը որ, եղած յառաջդիմութիւններուն հակառակ, տակաւին ընդարձակ ասպարէզ կը թողու որ չանգրգռուողները իրենց ուզած եղանակով մեկնութիւններ տան։ Սպառազինութեանց սահմանափակման զալով, բսուեցաւ Պ. տը Մարթինոն թէ այդ խնդիրը կանխասաս կը նկատուի և նոյն իսկ հիմնուրէն առաջարկուելու համար ալ վտանգաւոր, վասն զի ցամաքային Եւրոպայի մեծ Պետութիւնները Անգլիոյ ունեցած կղզիացած նպատաւոր դիրքը և Մ. Նահանգաց հեռաւորութիւնը չունին։ Աւստրիա-Հունգարիա, սակայն, Գերմանիոյ համակարծիք պիտի դտնուի։ Ցրմանց Եղբէի կայսրը միեւնոյն խնդիրը պարզեր է Պ. տը Մարթինոն չնորհած ունկնդրութեանը միջոցին։

—Կ'ըսուի թէ Լա Հէի յառաջիկայ Դեսպանախորհուրդին մէջ Անգլիոյ պատուիրակը պիտի ըլլայ Բեղերսպուրգի բրիտանական դեսպան Սըր Արթուր Նիքոլսըն և Գերմանիոյ ալ՝ Մարբիտի գերման դեսպան Պ. ֆոն Ռոտոլֆ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսական ծագում ունեցող Ամերիկուհի մը՝ Միս Լուիզ Լըքլէրք, որ Նիւ-Եորքի մէջ վերջերս մեռաւ, իր հարստութեան մեծ մասը թողած է ֆրանսական կրթական Ընկերութեանց՝ Ֆրանսայի բարոյական վիճակը բարձրացնելու նպատակով։ Ամերիկուհին կ'ըսէ իր կտակին մէջ.

«Հարստութեանս այդքան մեծ մասը ֆրանսական կրթական հաստատութեանց տալու նպատակ է բարձրացնել Ֆրանսայի բարոյական վիճակը և թող չտալ այնքան չարիք հասցնելու Մ. Նահանգաց, ուր այնքան մեծ ազդեցութիւն կը գործէ։»

Նիւ-Եորք Հերըլտ կ'ըսէ թէ Միս Լըքլէրք գեղեցիկ հարստութիւն մը ձեռք բերած էր՝ հարուստ Նիւ-Եորքցիներու երիտասարդներու ֆիմնարէն ուսուցանելով։ Աւարիկ կտակին տրամադրութիւնները.— 25,000 ֆր. տարիքոտ կիներու ապաստանարանին՝ ֆրանսական աւետարանական Եկեղեցիին պատկանող տարէց ուսուցչուհիի մը անկողին մը հաստատելու պայմանով։ 100,000՝ Ֆրանսայի կամաւորին՝ երեք տարին մէկ անգամ տրուելիք մրցանակ մը հիմնելու պայմանով, որ պիտի տրուի մանկավարժութեան մէջ, ֆրանսական հողին վրայ, ամէնէն առաջնակարգ դասախարակուհիին՝ քննիչներուն կողմէ տրուելիք որոշման մը համաձայն։ Նաև եթէ հաստատուի թէ բարոյական ամէնէն լաւագոյն ազդեցութիւնը գործած է մանուկներու վրայ։ 100,000՝ Մոնթոպանի բողոքական ասատուածաբանութեան կամարին։ Հարստութեան մնացած մասը բաժնուած է Բարիզի մէջ ֆրանսական աւետարանական Եկեղեցիին և բողոքական Ընկերութեան՝ Ֆրանսայի մէջ նախնական կրթութիւնը ծաւալելու համար։

ՖՐԱՆՍԱ

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Բրքի Բառիզիեն կ'ըսէ թէ մոնսէնեէօռ Մոնդանեէների թուղթերուն հրատարակութիւնը խնդիր չեղաւ, այն գերազանց պատճառին համար որ խնդիր չէր կրնար ըլլալ։ Արդարեւ գրաւուած թուղթերը դատական իշխանութեան կը վերաբերին, որ անոր միակ պատասխանատուն է։ Ուրեմն արտաքին գործոց նախարարութիւնը բնաւ չէ քննած հրատարակութեան խնդիրը, որ ոչ իրմէ կախում ունի և ոչ ալ իր միւս պաշտօնակիցներէն։

—Կաթոլիկ կառավարն մէջ կատարուած մէկ քանի եպիսկոպոսներուն դանմարման պատուն, որուն նպատակն էր եպիսկոպոսական թեմի մը համար երեք ընտրելիներ ներկայացնել Վատիկանի, նկատողութեան առնուեցաւ նաեւ եկեղեցական խնդրոյն ներկայ վիճակը։ Բիչ ատենէն բոլոր եպիսկոպոսները պիտի ծանուցանեն երեքներուն՝ դադրեցնել բանակցութիւնները քաղաքականներու հետ և իրաց նախկին վիճակը պահպանել։

ԿԻՆ ԿԱՌԱՊԱՆՆԵՐԸ

Կառապան տիկին Տէքուրսէլ անցեալ չարթու Բարիզի Ռիվոլի փողոցէն կ'անցնէր իր գոց կառքով, որուն մէջ երկու կիներ կային։ Իւռպէն Ընկերութեան պատկանող կառք մը, զոր կը վարէր կառապան Ալէքսանդր Տալլուպ, յանկարծ տիկին կառապանին կառքին զարնուեցաւ այնպիսի սաստկութեամբ որ այս վերջինը ստիպուեցաւ ետ քաշել իր ձիերը, և իր կառքը ուժգնապէս ընդհարեցաւ նոյն միջոցին չատ մօտէն անցնող ինքնաշարժ կառքի մը որ խորտակեց տիկին կառապանին կառքին ապակիներն ու փեղկերը, և մէջը գտնուող կիներէն մէկը բաղուկէն վիրաւորուեցաւ։ Տիկին կառապանը, վարցատկելով վազեց այր կառապանին ետեւէն, որ իր կառքին հետ սրարշաւ կ'ընթանար. հասաւ անոր, ուժով մը բռնեց կառքին ձիերու սանձերէն, և օգնութեան կանչեց ոստիկանները։ Երկու քն ալ պահպանոց տարուեցան և հոն հինգ վիճաներ վկայեցին թէ այր կառապանը դիտմամբ տիկին կառապանուհին կառքին առջեւէն անցուցած էր իր կառքը։ Տեղեկագիր մը պատրաստուեցաւ Տալլուպէյի դէմ՝ աչխատութեան արգելք ըլլալու ընթացքի մէջ գտնուելու և կանխամտութեամբ վիրաւորելու և վնասելու ամբաստանութեամբ։ Առաջին անգամն է որ այր կառապան մը իր կին պաշտօնակցին դէմ կը վարուի և նպատակաւոր կերպով կը փնտրէ անոր վատաստկին։ Ոստիկանութիւնը տրամադիր է խիստ պատիժ մը անօրինել այս տեսակ ընթացքի մը դէմ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ՊԱՆՇՏՈՆ.— Թէքիրտաղի գաւառին կառավարիչ անուանուեցաւ Միւնիէֆիքի նախորդ կառավարիչ Շէհնպ պէյ։ Տէնիզլիի գաւառին կառավարիչ անուանուեցաւ Սէօյիւտ գաւառակին գայմագամ Իսմայիլ պէյ։

ԱՆԱՏՈՒԱՆ.—Պալայի ասոյեան տըրուեցաւ Հալէպի երեւելիներէն տեղւոյն Իսարէի ժողովին անդամ Միւսէլբիսզատէ Ապտիւրրահման Զէյթի պէյի։ Միւիմիրտիի ատենան՝ Թաղապետական Ա. շրջանակին առողջապահական մարմնոյն անդամներէն Ասբմ պէյի։ Իւլայի երկրորդ ատենան՝ Տէկիրտէրիանէի վերաքննչութեան Մահկիւլաթի վարչութեան Տնօրէնի օգնական Ցուսուֆ պէյի։ Սամիլի ատենան՝ Ճանիկի գաւառին հաշուապահութեան առաջին քարտուղար Անմէտ էֆ.։

ՊԱՏՈՒՈՒՆՆԵՆ.— Երրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ երրորդ մի առողջապահական քնիչ Շէրիֆի պէյի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Լոնտոնի իսլամներու նախագահ Ապտուլլահ-էլ-Մէմոն Սէրվէրտի էֆ.։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Լայբցիկի համալսարանին պատրանութեան կանուին Տնօրէն և ուսուցիչ որոնիէսէօր Մարչանտի և երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Կիպէնի համալսարանին պատրանութեան ուսուցիչ Տօքթ. Մոնիքէրկի։ Զորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Ցրմանայի օրագրողներէն Պ. Օկիւսթ Առնոյի։ Զորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Թիւնիսի գլխաւոր Եուանաքի էֆ.ի և Օսմ. Պանքային Սրվազի ճիւղին հաշուեքննիչ ու Տնօրէնի փոխանորդ աւստրիացի Պ. Բոմնէթոյի։ Զորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Զաթաշեայի երկաթուղիի կայարանին պաշտօնեայ Պ. Լիբվացի։

—Առաջին կարգի Շէֆգաթ՝ Ռումանիոյ Վեհ. Էլիզապէթ թագուհին։ Առաջին կարգի Շէֆգաթ՝ Կայս. Պալատան երկրորդ քարտուղար ու սենեկապետ Իզզէթ փաշայի աղջկանը և երկու հարսերուն։

—Առաջին կարգի Շէֆգաթ՝ Գրանդ Դուքսուհի տիրոջ կոչը՝ Տիկին Մէյբի և Ցրմանայի նախկին նախարարներէն Պ. Տիւբիւիի աղջկան՝ Տիկին Ցրմանտա Առակոյի։

—Դեղարուեստից ակադեմիան չքաղաքամ Ռումանիոյ Վեհ. Էլիզապէթ թագուհիին՝ իր գնահատում մը զրական ու բան ստեղծական մեծ կարողութեանցը։

ՇԱՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄԱՔՍԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱՌՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Թուրք լրագիրներու երկուսն թիւին մէջ հրատարակուած է մաքսային գործառութեանց հետեւեալ հրամանը՝ պաշտօնական հաղորդուած մաքսային վերատեսչութեան կողմէ.

Յօդուած Ա.— Մաքսատանց մէջ առեւտրական ապրանքներու քննութիւնը կը կատարուի ապրիլ 1էն մինչեւ օգոստոս 1 առտուան ժամ 2½էն (Ք. Թ.) մինչեւ 10½, սեպտեմբերին՝ 3էն մինչեւ 11, հոկտեմբերին 3½էն 11, նոյեմբերէն մինչեւ յունուարի վերջը՝ 4էն 11, փետրուարին 3½էն 10½ և մարտին 3էն 10½, որով մաքսային բոլոր պաշտօնեաները պարտաւոր են վերոգրեալ այդ ժամերուն իրենց գործին գլուխը գտնուիլ։ Որոշեալ ժամուն ներկայ չգտնուող և կամ որոշեալ ժամէն առաջ մեկնող պաշտօնեաներուն ամսամթոյկէն օրական հաշուով գեղջ մը պիտի ըլլայ։ Մէկ ամսուան մէջ առանց օրինաւոր պատճառի երեք անգամ բացակայող պաշտօնեաները պիտի յանգիմարուին։ Եթէ իրենց այդ ընթացքը կրկնեն՝ դարձեալ յանդիմանուելով, այդ պարագան պիտի արձանագրուի անոնց կենսագրութեան արձանագրութեանը մէջ։ Եթէ բացակայութիւնը երրորդ անգամ կրկնուի, այդ պաշտօնեաները պիտի վերարուին։

Յօդ. Բ.—Մթերանոցի պաշտօնեաները (ամբար մէմուրը) պիտի հսկեն՝ մաքսատանց բեռնակիրներու վերաբերեալ հրամանագիրն մէջ տրամադրութեանց համաձայն ամէն մէկ մթերանոցի մէջ գտնուելիք և մառքա ու թիւ ճանչնալու կարող «խթիֆի»ներու վրայ, որպէս զի ապրանքները խառնիխուռն չդրուին մթերանոցներու մէջ, դուրս հանելու գործողութիւնները չյապաղին և ատոր հետեւանքով վաճառականներու բողոքներուն պատճառ չտրուի։ Մթերանոցի պաշտօնեաները միանգամայն պիտի հսկեն, որպէս զի ապրանքները դիւրաւ գտնուելիք եղանակով մը դասաւորուին, քննութեան վայրը տարուելու ատեն «օրտինօն»ներու կերգ «համարը կարելի եղածին չափ նպատողութեան առնուի և «խթիֆի»ները՝ արուած հրամանագիր հակառակ բան մը չպահանջին։ Մաքսային վերատեսչութիւնը մէյմէկ քնիչ պիտի կարդէ Պոլսոյ ու Զմիւռնիոյ մաքսատանց մթերանոցները միւսի քննելու համար։ Այդ քննիչները, եթէ «խթիֆի»ներու և մթերանոցի պաշտօնեաներուն անհոգութիւնը ու թերացումը հաստատեն, պէտք է տեղեկագրին մաքսատան Տնօրէնին կամ մաքսային վերատեսչութեան։

Յօդ. Գ. — Օրէնքը կը տրամադրէ որ մինչեւ մէկ շաբաթ իր ապրանքը վերցնող վաճառականը «արտիէ» պիտի չվճարէ։ Եթէ մաքսատան կողմէ տրուած պատճառով մը զործառութիւնները չաւարտին, դարձեալ «արտիէ» պիտի չտնուի։ Նաեւ «ազթարմա» ապրանքները երբ մթերանոց մտցուին, ներքնամսն թուականէն մինչեւ մէկ ամիս վերջ պիտի ըլլան «արտիէ»ի տուրքէն։ Հետեւաբար «արտիէ»ի տուրքը հաշուելու պատուն պէտք է նկատողութեան առնել նաեւ ապահովութեան այդ միջոցները և Պարտքի օրերը։ Ապրանք մը եթէ որոշեալ ժամանակին մաքսատունէն վերցուած չէ, և որպէս զի այդ պարագային հաստատուի թէ յապաղումին մաքսատանն թէ վաճառականին կողմէ պատճառ տրուած է, սա գործողութիւնը պիտի կատարուի։ — Երբ վաճառական մը «օրտինօ»ն ձեռքը մաքսատան դիմէ և վերատեսուչին կամ Տնօրէնին կողմէ այդ «օրտինօ»ին «հէվալէ»ն կատարուելէ յետոյ, եթէ մաքսային պատճառով մը քննութեան վայրը չէ տարուած և կամ քննութիւնը աւարտած չըլլալուն համար հոն մնալը հարկ եղած է, այդ պարագային, առանց աղերսագրի պէտք մնալու, և գործը դիւրացնելու համար, խնդիրը պիտի նշանակուի «օրտինօ»ին վրայ և պիտի կնքուի պատկանելի պաշտօնեանին կողմէ։ Այդ կերպով վարչութիւնը պիտի հաստատէ թէ ապրանքին գործողութեանց յապաղումն մէջ անոր տէրը մասնակցութիւն մը չունի։ Միայն թէ վաճառական մը, որուն «օրտինօ»ին վրայ այդ տեսակ ծանօթագրութիւն մը արձանագրուած է, «արտիէ»ի վճարումէն զերծ պիտի չըլլայ, այն օրերուն համար, որ մաքսատունէն չէ դիմած՝ ապրանքը փնտռելու նպատակով։

Յօդ. Դ. — Մաքսային գործողութիւնները սապէս որոշուած են.

1. «Օրտինօ»ն, «մանիֆիկսթօ»ին հետ բաղդատելու և թարգմանելու համար «մանիֆիկսթօ»ի պաշտօնեաներուն կը յանձնուի։

2. «Օրտինօ»ն թուականի կարգով քննիչ պաշտօնեաներուն յանձնելու և արձանագրելու համար՝ առաջին քարտուղարին կամ օգնականին։

3. Ապրանքը, արտածման արձանագրութիւնը կատարելով, քննիչ պաշտօնեաներուն հետ մթերանոցէն հանելու համար՝ մթերանոցի պաշտօնեային։

4. Քննուելու և տոմարի մէջ արձանագրուելու համար՝ քննիչ պաշտօնեաներուն։

5. Դիները սահմանելու համար՝ գնահատիչ պաշտօնեային։

6. Սահմանուած դիները քննելու և հաշուակալութեան յանձնուելու համար՝ Տնօրէնին։

7. Հաշիւը պատրաստուելու և «բուսուլա»ն ու ստացագիրը գրուելու եւ կնքուելու համար՝ հաշուակալութեան դիւանին։

8. Մաքսը դրամով և կամ ապրանքի փոխարինութեամբ հատուցանելու համար՝ արկղակալին և կամ «ամբէյ»ի պաշտօնեային։

9. Ապրանքը մաքսատան դուռէն դուրս հանելու համար՝ դռնապանին եւ քարտուղարին։

«Մանիֆիկսթօ»ի պաշտօնեաները պարտաւոր են բաղդատութեան և թարգմանութեան գործողութիւնները թուականի կարգով կատարել։ Քննիչ պաշտօնեաները ու գնահատիչներն այ, թուականի կարգով պիտի քննեն ու գնահատեն այն ապրանքները որոնց տէրերը ներկայ են։ Երբ պաշտօնեայ մը առանց պատճառի գործողութիւնները թուականի կարգը նկատողութեան չառնելով կատարէ և կամ յապաղումի տեղի տայ, պարագային համաձայն պիտի յանդիմանուի կամ պատուի մաքսատանց Տնօրէններուն կողմէ։ Շնանգրգռուողներէն զատ ոչ ոք պիտի ընդունուի մաքսատուները։ «Գարու բուսուլապը»ները զայն գրողին անձնական կնիքովը և Տնօրէնին պաշտօնական կնիքովը պիտի կնքուին։ Ապրանքները մաքսատունէն դուրս հանուելու պահուն, արձանագրութեան գործողութիւնները չուտով պիտի կատարուին և յապաղումներու պատճառ պիտի չտրուի։

Յօդ. Ե.—Գոց սրուակի և տուփի մէջ դրուած ուտելիքներու և խմելիքներու վրայի պիտակներէն պիտի հասկցուի որ երբ քննութեան համար բացուին և ծակուին, պիտի ուրուին և արժէքնին պիտի կորսնցնեն, որով անոնց նոյնատեսակներէն մէկ քանին, պատճառաբար առնուած, երբ քննուին, մաքսային գործողութիւնները պիտի ապահովին։ Եթէ իւրաքանչիւր հարիւր հատին ու կոտորակին համար մէկ համեմատութեամբ և աւելին քննուելով հարկ ըլլայ բանալ կամ ծակել, այդ յաւելումը պիտի ընդունուի վաճառականին կողմէ մաքսի իրրեւ փոխարինութիւն տրուած ապրանք։

Յօդ. Զ.—Հարկ է ապահովել որ քուլիքոսթալները, առանց անոնց մաքսային գործողութիւնները ուշացնելու, պէտք է ժամը ժամին յանձնել երբ տէրերը դիմում ընեն. ուստի նկատելով որ մաքսատան հիմակուան շէնքերը անբաւական են Դալաթիոյ քուլի-բոսթալի ճիւղին համար, յարմար ընդարձակութիւնը ունեցող ուրիշ տեղ մը պիտի յատկացուի. նաեւ Պոլսոյ թղթատարատան ճիւղը պիտի ընդարձակուի։ Մաքսային վերատեսչութիւնը, յետ մանրամասն քննութեան, ընդարձակ հրամանագ մը պիտի հաղորդէ պատկանելի պաշտօնեաներուն, որպէսզի քուլի-բոսթալներու գործողութիւնները չուտով կատարուելով յանձնուին։ Այդ նպատակով գործողութիւնները սապէս պիտի կատարուին.— Ճիւղերը զատ զատ ժամերու մէջ պիտի կատարեն քուլի-բոսթալները թղթատարատուներէն ստանալու և տէրերուն յանձնելու գործողութիւնները։ Տէրերուն ստանալու ժամերը սահմանուելով լրագիրներու միջոցաւ պիտի ծանուցուին և ատիկ դուրս եղած դիմումները պիտի չընդունուին։ պաշտօնեաներն ալ այդ ժամերուն ուրիշ գործերով պիտի չզբաղին։ Քուլի-բոսթալներու տէրերը մթերանոց պիտի չիրնան մտնել և մթերանոցի պաշտօնեաներուն ուղղակի պիտի չիրնան դիմել. երբ «իխպարտամէ»ով ճիւղին դիմին, թուականը մը պիտի տրուի անոնց. այդ թուականը պիտի նշանակուի «խպարտամէ»ին վրայ. եթէ այդ գրութիւնը օտար լեզուով գրուած է, իսկոյն «մանիֆէսթօ»ի պաշտօնեային կողմէ թարգմանուելու համար։ Ապրանքը մաքսատունէն դուրս հանելու համար՝ ապրանքին տէրը պիտի տարուի։

յարկէն կրօնական գիրք մը ու երեք կապեր միայն ազատել կարկլի եղաւ։ Թղթակցութեանց առաջին քարտուղար Ապտիւլնաֆի պէյ հաղիւ կրցաւ իր անձը ազատել, մուշտակով մը։ յետոյ հաղիւ կրցաւ տարատ մը գտնել։ ատոր բոլոր գիրքերը ու գոհարեղէնները այրեցան։ Ապտիւրրահմանն պէյի ունեցած բազմաթիւ թանկագին գիրքերը մոխիր դարձան։ Ինչպէս քիչ մը վերը ըսուեցաւ, վարժարանին մատենադարանը, քիմիական ու բնագիտական բոլոր գործիքները, թանգարանին պարունակած բոլոր առարկաները՝ մանաւանդ ճուկի կմախք մը, 5 մէթր երկայնութեամբ այրեցան, այդ ճուկը ժամանակին Պոլսոյ ջուրերուն մէջ որսացուած էր։ Առաջին հարկ Պ. Իսմէթի դրասենեակն ու բոլոր գոյքերը այրեցան։ Վարժարանին դրամարկղը, ուր հարիւր յիսուն ոսկի կային, բոցերուն մէջ մնաց։

Վարժարանին վերաշինութիւնը. — Ինչպէս քիչ մը վերը ըսուած է, Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ հրամայել որ վարժարանը վերաշինուի և դասախօսութիւնները մինչև տասը օր վերսկսին։ Ելմտական նախարար Հաչիմ փաշա, երէկ, առտու նոյն վարժարանը երթալով, Կայս. այդ Իրաւէն հաղորդեց ուսանողներուն, որոնք «Մտարիչարմ չօք եաշա» գոչեցին։ Տնօրէն Ապտիւրրահմանն պէյ Բերայի կողմերը յարմար տեղ մը փնտռել կուտայ՝ դասախօսութիւնները չարունակելու համար։

ՀԱՆՐԻ ԱԼԻ ՓԱՇԱ.— Վեհ. Սուլթանը իմանալով առաջին սենեկապետ Հանի Ալի փաշայի հիւանդութիւնը, բարեհաճեցաւ սենեկապետ Բիրա պէյը զրկելով Ն. Վահտիթեան ապարանքը, որպիսութիւնը հարցնել տուաւ։ Նաև հրամայեց որ Համիտիէի հիւանդանոցին վիրահատ Տօքթ. Պիր պէյ դարմանէ զայն։

ՊՈՏԱՆԱՆ. Խորուրդին նախագահ Սայիտ փաշա տակաւին ապաքինած չըլլալով, երէկ ալ չկրցաւ ներկայ գտնուիլ նախարարաց Խորհուրդին։

ԹՈՒՐԳԻՍ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ.— Իտալիոյ դեսպանը յոտս կայս. Դահոյից մատոյց Վիքթոր Եմմանուէլ թագաւորին ինքնագիր մէկ նամակը, ուր երկու տէրութեանց միջև տիրող բարեկամական յարաբերութեանց վրայ խօսուած է։

ՄԱՀ ԴԱԼԻԳ ՊԱՇԻՆ.—Կայս. Պալատան հանդերձապետ վախճանեալ Իսմէթ պէյի որդին կայս. թիկնապահ հարիւրապետ Դալիպ պէյ, որ ամիսէ մը ի վեր հիւանդ էր, երէկ գիշեր մեռաւ։ Յուղարկաւորութիւնը այսօր պիտի կատարուի։

ՋՈՐՈՍԱԼԻՄԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐ.— Կ. Պոլսոյ ամբաստանիչատեանը ձերբակալման հրամանագիր մը հանեց Մկրտիչ Հավրաբեան անուն անձին դէմ, որ Եգիպտոս փախած և խռովարարներու միացած ըլլալուն համար իբրեւ ոճրագործ ամբաստանուած է և եղեռնադատ ատեանին առջև պիտի դատուի։

ԱՆԱՏՈԼԻՔ երկաթուղիին 8երորդ շաբթուան հասոյթը իւրաքանչիւր քիլոմէթի համար սապէս եղաւ. — Հայատար Փաշա-Էսկիշիրի գիծ (578 քիլոմէթը) 10,173 ֆր., նախորդ տարիէն 1,575 աւելի և միւս շաբաթներէն ալ 2,555։ Իսկիշէհր-Գոնեայի գիծ (445 քիլոմէթը) 4,913, նախորդ տարիէն 151 պակաս և միւս շաբաթներէն ալ 153 պակաս։

ԱՐՈՒ ԹԻ ԷՖ. — Սապահ կը պատմէ թէ երէկ իր խմբագրատունը ներկայացեր է կիրասոնի գայմագամ վախճանեալ Զիհնա պէյի դաւակը՝ տաներէց-տասնչորս տարեկան։ Ատոր ընկերացող անձը պատմեր է թէ մինչև վերջերս իբրեւ աղջիկ ճանչցուած էր և կը գտնուէր Վերգրեալ անձին տունը։ Վերջին ժամանակներս անուշներուն մէջ սասիկ ցաւեր կը զգայ, սակայն աղեխտիի կը վերագրուի ու ըստ այմմ դեղեր կ'ըլլան։ Տղան թէեւ իբրեւ աղջիկ դէմքը ծածկած էր միշտ, սակայն աւելի առնական զրաւումներ ունեցայ կ'ուզէր։ անցեալները մազերը սկսան թափիլ։ վերջերս ձայնն ալ առնական հատատութիւն մը ունեցաւ, սակայն տնցիները հարբուխի վերագրեցին։ Մէկ քանի օր առաջ անուշին ցաւերը սաստկանալով բժիշկներու դիմուեցաւ որով հատատուեցաւ թէ այդ աղջիկը՝ Նատիրէ, իգական սեռէն արական սեռը կը մանէր։ Նատիրէի աղջկան հագուստները ու զարդերը հանուելով, իբրեւ այր հագուեցաւ և անունը դրուեցաւ Նատիր էֆ., որուն ձեռքերը և այլն հետզհետէ առնական ձեւ մը կը ստանան։

ՅՈՒՅՍ.ՀԱՆԴԻՒՆ Ա.ՏԱՐԱՍԶԵՐԻ ՄԷՋ

Ատարազարի մեր թղթակցին փետրուար 23 թուով.

Սմիկերի կարի մեքենայի Ընկերութիւնը, ինչպէս նախորդ նամակով ծանուցի, քաղաքիս ամէն ազգի աղջկանց յատուկ ձեռագործական Արուեստանոց մը հաստատած ըլլալով՝ բացումը տեղի պիտի ունենայ այսօր՝ ուրբաթ։ Միեւնոյն ատեն «Գեղարուեստական Ցուցահանդէս» մը նոյն կազմակերպած ըլլալով այսօրուընէ սկսեալ ժողովուրդին տրամադրութեան տակ ի ցոյց դրած է Նորաստատ Արուեստանոցին մանաւոր մէկ սենեակին մէջ Սմիկերի կարի մեքենաներու հիասքանչ արտադրութիւններ՝ որոնք ասեղնագործութեան մէջէն «գլուխ գործոց»ներ ըլլալով՝ ապահովաբար բոլոր հետաքրքիր դիտողներուն գնահատանքը պիտի արժանանան։

Այս ձեռարուեստական Ցուցահանդէսին կազմակերպութեանը համար արդարեւ անկեղծօրէն շնորհաւորութեան և շնորհակալութեան արժանի է Մարթէն էֆ. Նիկողոսեան՝ նոյն Ընկերութեան Անատոլուի ճիւղերուն ընդհ. գործակալը, որ քանի մը ամսէ ի վեր անդուլ, անդադար, գիշերային և ժրաջան հոգատարութեամբ և գործունէութեամբ վերջապէս ի գլուխ հանեց տարիներէ ի վեր ծրագրուած նպատակը՝ այն է տեղւոյս մէջ ալ հաստատումը Սմիկերեան Ցուցահանդէսի մը, որուն արդիւնքը պիտի ըլլայ ի հարկէ ժողովուրդին գեղագիտական ճաշակները առաւել և՛ս աղնուացնել։

Բազմաթիւ հրաւիրագրեր զրկուած են քաղաքային ու պետական բարձրաստիճան պաշտօնատարներու, Հանր. Պարլամանի Վարչութեան, Բէժիի և Գանձային պաշտօնէութեան, օտար ազգայ հպատակներու, գպրոցական պաշտօնեաներու, ինչպէս նաև բոլոր ազգէ առաջնորդներու։ բացումը, որուն մուտքը ձրի է, պիտի կատարուի այսօր ժամը 5ին (Ք. Թ) և ցուցադրութիւնը պիտի տեւէ չուրջ 15 օր ի գոնէ այնչափ այցելու անձանց։

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ ԱՐՔԱՆԵԼՈՅՆ ՈՒ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ

ՊԱՏԱՐԱԳ, ՀՈԳԵՇԱՆԳԻՍ ԵՒ ՍԵՂԱՆ

Ս. Պատրիարք Հայրը, չարաթ, միջօրէին, Ազգ. Հիւանդանոց երթալով, նախ և առաջ այցելեց մանկերու Արեւեստարան-Որբանոցն ի Գալաթա-Զէյթմէ և մանրամասնաբար աչքէ անցուց այդ Հաստատութեան ներքին վիճակը։ Անցեալ տարի, աշակերտներուն թիւը 170 էր, մինչ այժմ բարձրացած է 220ի։ Արհեստանոցին սաները ամէնէն աւելի յաջողակ են փայտի վրայ քանդակագործութեան և թիթեղագործութեան ճիւղերուն մէջ, և կարեւոր ապսպրանքներ կ'ըլլան քանդակագործական կահերու, թիթեղեայ լոգարաններու և զանազան առարկաներու։ ընդհանրապէս, դերձակութիւնը և կօշկարարութիւնը անկեալ վիճակ մը առած են Արհեստանոցին մէջ և յանձնարարութիւնները չուտ ցանցառ։ Ս. Պատրիարքը օրհնելով ու քաջալերելով սաներն և ուսուցիչները, գնաց Հիւանդանոց և այցելեց ազնիկանց Որբանոցը որուն սանուհիներուն թիւը կը հասնի 130ի, այնպէս որ, երկուսա սաներուն թիւը վերջին մէկ տարուան մէջ բարձրացած է 300էն 350ի։

Յետոյ, Ս. Պատրիարքը առաջնորդուեցաւ Ս. Փրկիչ եկեղեցին, ուր նախագահեց երեկոյեան և «Եկեսցէ»ի արարողութեանց և գիշերն հիւրընկալուեցաւ Հիւանդանոցին մէջ։ Ն. Սրբազնութիւնը երէկ առաւօտ հանդիսաւոր Պատարագ մատուցց, ապասարկութեամբ Տ. Տ. Բագէն, Եղնիկ վ.ն.ի, Արտաւազդ և Կորիւն վրդ.ներու։ Ս. Փրկիչ եկեղեցին լեցուած էր երկսեռ հաւատացեալներու բազմութեամբ. խմբովին ներկայ էին Դարակէօզեան գերդաստանի անդամները որոնց ենթեցեալներուն հոգւոյն կը մատուցուէր Պատարիարքական Պատարագը և յետոյ հոգեհանգստեան պաշտօն կը կատարուէր, Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան կարգադրութեամբ։ Ս. Պատրիարքը գեղեցիկ քարոզ մը խօսեցաւ, բնաբան առնելով «Զատուեա՝ զՏէր ի քոց արդար վաստակոց «և հա՛ն նմա պտուղ ի քոց արդարոց» «թեան արմտեաց»), բացատրելով մարդկային կենաց նպատակը որ յարատեւ ջանք, աշխատութիւն ու բարեգործութիւն պէտք է ըլլայ՝ Աստուծոյ կամքովն ու ներշնչմամբը։ Մեր նախնիք այս բարեպաշտական հաստատութիւնը հիմնելով եկեղեցի, դպրոց, հիւանդանոց և անոնց պահպանութեան ու չարունակութեան հոգը կատարեցին իրենց յաջորդներուն։ Մանաւորելով խօսքը Ազգ. Հիւանդանոցին և մեր այժմու կրթական ու բարեսիրական հաստատութեանց վրայ, որոնք ցայտուն օրինակներ են համայնքին մարդասիրական զգացմանց, Ն. Սրբազնութիւնը յիշեց Դարակէօզեան տունը՝ ծանօթ իբր բազմանդամ ընտանիք մը որուն զաւկները մեր ազգին մէջ՝ պարկեշտ գործունէութեամբ կարեւոր դիրք մը կը գրաւեն առեւտրական ու սեղանաւորական ասպարէզին վրայ, և ուստերք ու դստերք՝ բարեգործութեան շաւղին մէջ՝ կը շարունակեն իրենց ծնողաց ազնիւ շաւիղը և ձեռնարկած են կառուցանելու Որբանոց-Արհեստանոցը որ ամէնուս ուշադրութեան առարկան է։ Ն. Սրբազնութիւնը յարեց թէ, թէպէտ հանգուցեալ Տիգրան էֆ. Դարակէօզեանի կրթասիրական խորհուրդը չիրականացաւ ամբողջովին, բայց Դարակէօզեան տան արդի ներկայացուցիչները զգեցած են անոր մարդասիրական ոգին։ Պերճախօս լեզուաւ մը բացատրելով հիմնելի Դարակէօզեան Արհեստանոց-Որբանոցին ընծայելիք առաւելութիւններն ու օգուտները, երկնային հանգիստ մաղթեց Դարակէօզեան գերդաստանի ենթեցելոց հոգւոյն և օրհնեց նոյն գերդաստանի կենդանի անդամները։ Յաւարտ պատարագի, որու միջոցին Ս. Պատրիարքը զգեցած էր Տ. Մեսրոպ արքեպս.ի կողմէ Հիւանդանոցի եկեղեցիին նուիրուած ծանրագին զգեստեղէնները, հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ Դարակէօզեան բարեյիշատակ Տիգրան էֆ.ի և նոյն գերդաստանի բոլոր ենթեցելոց հոգւոյն համար, որու միջոցին կատարուեցաւ Տ. Մեսրոպ արքեպիսկ.ի կողմէ նուիրուած Խաչին ու Պատկերին օծումն ու նուիրագործումը։ Խաչհանգիստ եւս կատարուեցաւ ճաճանչագեղ Խաչով, զոր նուիրած է կրօն. ժողովի ատենապետ Սրբազանը։

Հոգեհանդիստի պահուն, Ս. Պատրիարքը հետեւեալ կերպով յիշատակեց Դարակէօզեան գերդաստանի ենթեցեալները. — «Ի հոգի հանգուցեալ ծառայի քոյ Տիգրանայ, և եղբարց նորին Նազարէթի, և Կարապետի, և Բիւզանդայ, և Յովսէփայ և Գրիգորի, և քեռց նորա՝ Նեկտարիոսայ, և Երմոնեայ, և Եւփիմեայ և ամենայն ենթեցելոց բարեպաշտօն Տանն Դարակէօզեանց»։

Յաւարտ արարողութեանց, Ս. Պատրիարքը հանդիսաւոր թափօրով դուրս ելլելով տաճարէն, եկեղեցւոյ դրան առջև ջերմագին բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Կայսեր արեւշատութեան համար և ներկայ ժողովուրդը «ամէն»ներով ձայնակցեցաւ։ Դարպասի Մէհտիբեան էֆ., պատարագին երգեցողութեանց մասնակցած էր 15 գեղջանցի դպիրներով, որոնք՝ Ս. Պատրիարք Հօր բարեմաղթութիւնները լսելէն ետք՝ երգեցին Կայս. Հարիւրեայ քաջերգը։

Ս. Պատրիարքը պահ մը հանգիստ առաւ Հիւանդանոցի հիւրասրահը և յետոյ առաջնորդուեցաւ Յ. և Մ. Յակոբեանց յարկաբաժինը, որուն միջնայարկը չքեղ սեղան մը պատրաստուած էր Թօքաթլեան ճաշարանին կողմէ։ Ն. Սրբազնութիւնը նախագահեց սեղանին որուն մասնակցեցան եկեղեցական արարողութեան ներկայ եղող վարդապետները, ինչպէս նաեւ ի դիմաց Ազգ. Վարչութեան՝ Տիրան էֆ. Աշնան և Մկրտիչ էֆ. Առաքեան, Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան անդամներէն՝ Տիգրան էֆ. Մանուկեան, Յարութիւն էֆ. Ասլանեան, Գրիգոր էֆ. Իվիէնեան և Յարութիւն էֆ. Դարամանեան։ Նոյնպէս, Տ. և Տիկին Մարգէն էֆ. Յակոբեան, Տ. և Տիկին Խաչիկ էֆ. Շահպազ, Յակոբ էֆ. Յակոբեան, Յակոբ էֆ. Խաչեան, Արիս էֆ. Փէսմեան և ուրիշ մասնաւոր հրաւիրեալներ, ընդամէնը յիսուն հոգի։ Դարամէօզեան գերդաստանին կողմէ ներկայ էին՝ Եղուարդ էֆ. և իր Աղն. մայրը՝ Տիկին Վասիլուհի Դարակէօզեան, Արշակ էֆ. Դարակէօզեան, Տիկին Աղաւնի Դարակէօզեան եւայլն։

Սեղանը պրուած էր Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան կողմէ։

Սեղանին վրայ, Բաղ. Ժողովի գերատենապետ Տիրան էֆ. Աշնան խօսք առնելով՝ շնորհաւորեց Դարակէօզեան Տան ներկայացուցիչներն իրենց բարեգործութեանը համար ի նպաստ Որբանոց-Արհեստարանին։ Ն. Պատրիարքը խօսեցաւ ի դիմաց Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան, իր հայրական օրհնութիւնները ձօնելով նոյն գերդաստանի անդամներուն, որոնց կողմէ Եդուարդ էֆ. Դարակէօզեան շնորհակալութիւն յայտնեց։

Երէկի եկեղեցական արարողութեանց առթիւ, Դարակէօզեան ընտանիքը 100 օսմ. ոսկի նուիրեց Ազգ. Հիւանդանոցին։

Ի դարձին Հիւանդանոցէ, Ս. Պատրիարքը այցելեց Տ. Մեսրոպ արքեպիսկ.ի որուն քով մնաց մէկ ժամու չափ։ Գոհութեամբ կ'իմանանք թէ Կրօն. ժողովի ատենապետ Սրբազանին առողջական վիճակը կատարելապէս բարւոքած է և թէ ի մօտոյ Մարբիգիւղ պիտի փոխադրուի։

Ազգ. Հիւանդանոցին ի նպաստ որուկիւթ տարեկան Նուս գ-ամանդէսն արտօնող հրամանագիրը ձեռնհաս պաշտօնատարին կողմէ չնորհուեցաւ, Ազգ. Պատրիարքարանի միջոցաւ։

—Տնտեսական Խորհուրդը իր վերջին նիստին մէջ քննեց Խասգիւղի Գալֆեան աղջկանց Որբանոցին անցեալ 1905 տարեշրջանի մատակարարութեան հաշիւները, զորս Տիկնանց Խնամակալութիւնը մատուցած էր իր տեղեկագրով և հաստատեց անոնց ճշդութիւնը, ինչպէս նաև յոյժ գոհացուցիչ և օրինաւոր գտաւ Որբանոցին մատակարարութիւնը, և ասոնք արդիւնք համարեց Խնամակալութեան փափուկ և խղճամիտ մտահոգութեան։ Խորհուրդը որոշեց իր քննութեան արդիւնքը տեղեկագրել Ս. Պատրիարք Հօր։ Իր նոյն նիստին մէջ, Տնտես. Խորհուրդը ուշադրութեան առնելով ազգ. զանազան հաստատութեանց խնամակալութիւններու պաշտօնավարութեան մասին տեղեկանալ վարչական հրանգները, ասոնք Ժ.րդ յօդուածը բարեփոխութեան կարօտ դատեց և որոշեց առաջարկել Ազգ. Վարչութեան՝ նոյն յօդուածին արբագրութիւնը։

ՄՍԵՐԼԵԱՆ ՆՈՒԱԳԱՇԱՆԴԷՍԸ

Կ'արժէր երթալ և լսել։

Իւնիսն Ֆրանսէզի ընդարձակ սրահը երէկ լեցուած էր հայ, յոյն և եւրոպացի լաւագոյն դասակարգի պատկանող ընտանիքներով ու ծանօթ անձնաւորութիւններով, վայելելու համար այն գեղեցիկ նուագահանդէսը, որ կատարեալ յաջողութեամբ պսակուեցաւ։ Ցայտագիրը զոր Մսրլեան էֆ. պատրաստած էր եւրոպացի մեծ երգահաններուն դժուարածելի կտորներէն, լաւ գործադրուեցաւ, և աւելի խիստ։

Նախ և առաջ Մսրլեան էֆ. իր աշակերտուհին՝ Օր. Սերովբեանի ընկերացութեամբ, կարծես իր ունկնդիրներուն ուշադրութիւնը կեդրոնացնելու համար, չատ լաւ նուագեց Ֆրանսացի նշանաւոր երգահանին՝ Ալառի Սեզեֆօնի fonkeրքանդը, որ դասական գնահատուած հատիրը մըն է։ Ապա առանձին զարկաւ Ռաֆ մեծանուագ գերման ջութակահարին հետ և զգայացուց Քավադիոնը։ Ասոր յաջորդեց Պացցինիի Ռօնs sk Լիւքենը, այսինքն չուտիկներու չուրջպարը, որ խտացաց անմահ ջութակահարին գլուխգործոցը կրնայ համարուիլ և որուն մէջ ճպտոը կարծես կը կռուի ջութակին հետ, հանելու համար աներեւոյթ ոգիներուն կայթոտիկ, անհամաչափ ու խոլ շարժումներուն, յանկարծ յամրանալով և մէկէն ի մէկ վերստին անոնց գրգռուն ուարագ վազքին հետեւելու համար։ Մսրլեան էֆ. իր ճպտոին արագասահ, սուր ու բամբ շեշտերով, գոգցես չուտիկներու իրական զրգռուն պարի մը հանդիսաւոր ընելու պատրանքը տուաւ ունկնդիրներուն, որոնք գրեթէ անմիջապէս իր հեղինակութիւնն եղող Ռօմանսին մելանոյշ հմայքին ազդեցութեամբն էր որ հանդարտեցան։

Մսրլեան էֆ.ի համակրելի զաւկին՝ երաժշտական տաղանդ մը ըլլալու ամէն երաշխաւորութիւն իր մէջ ունեցող փոքրիկ Եդուարդի կողմէ՝ կատարեալ զգացողութեամբ և յաջողութեամբ զարնուած Շուպէրտի Սերենատէն ետք, Մսրլեան էֆ. վերստին ձեռք առնելով իր ջութակը՝ զարկաւ Վիրեաւոքի լեռ մեծանուն ջութակահար-երգահանին Բօլօնեզ sk fonեռը և ամենակատարեալ ճշդութեամբ գործադրեց այս զժուարին բիւնիմ կտորը, որուն մէջ անհատնում տուպլը սօն ռոմանիներ, բիցցիկատոներ, տիզիեմներ և օրդավ կամեր ի մի խճողուած են։

Ասկէ ետքն էր որ Մսրլեան էֆ. և Օր. Սերովբեան, այսինքն վարպետ և աշակերտ, վերստին մնացան իրենց ջութակներով գործադրելու համար Մօրիցիվանիին, զուարթ ու յանկուցիչ եղանակներէ խառն ներգաչնակ կտոր մը, որ Մսրլեան էֆ.ի գնահատուած մէկ հեղինակութիւնն է։ Թէ՛ այս մօրիցին և թէ նախապէս զարնուած Սեզեֆօնի fonեռզանդի մէջ, Օր. Սերովբեան վարժ տիեզոնիզիի մը կարողութիւնը իրօք ցոյց տուաւ։

Նուագահանդէսին գործնական մասին էլուն եղաւ յայտագրին վերջին կտորը՝ Սարասատի Ցիկայներ Վայզենը։ Սպանիոյ վարպետին այս դժուարագնդիան գործը, ջութակի ամէն տեսակ նրբին ու խրթին անցքերը իր մէջ բովանդակելուն համար, երաժշտական աչխարհի մէջ փորձաքար մը համարուած է, և այդ կտորին անսխալ զարնելովն է որ կ'ապացուցուի ջութակահարին կարողութեան աստիճանը։ Իր այդ ամէն դժուարութիւններով հանդերձ, խիստ քաղցրաղուր և զգայնիկ կտոր մըն է այդ, մանաւանդ սուտիինով զարդարուած մասն, որ ունկնդիրներուն գեղարուեստական ճշմարիտ հմայք մը կը պատճառէ։ և այս հմայքն է զոր երէկ Մսրլեան էֆ. պատճառեց իր ունկնդիրներուն, որոնք իրենց անվերջանալի և որոշընդոստ ծափերով ողջունեցին վարպետին անուրանալի յաջողութիւնը, թէ՛ այս և թէ նախապէս զարկած ամէն կտորներուն մէջ։

Մսրլեան էֆ. իր զարկած այս բէֆիֆ կտորներուն մէջ, իրաւամբ ցուցաց մանաւանդ սդաffադոյի հաղուագիւտ կարողութիւն մը։

Նուագահանդէսին ձայնական մասին էլուն կը կազմէին Վէրտիի դրավիադան և Ալապիէֆի Ռօսինեօլը, զոր Օր. Բալանօզ, իբր տիեզանդ, իր դիւթիչ և ջինջ ձայնով երգեց ու գեղգեղեց հմայելով բոլոր ունկնդիրները։ Վէրտի և Ալապիէֆ, մեծանուագ երգահաններուն հանակ դգացում, հանակ կիրք, հանակ ներդաշնակութիւն արտայայտող այս երկու գործերը, կարծես նոր իմն կենդանութիւն կ'առնէին համակրելի արուեստագիտուհիին ձայնին մէջ, այնչափ ճշդութեամբ, և այնչափ զգացմամբ երգեց։ Դրավիադայի մասին մէջ Օր. Ի. Բալանօզ ի յայտ բերաւ ճարտար բրիմա տոնայի մը երաժշտական յատկութիւնը. իսկ Ռօսինեօլի մէջ, կատարեալ արուեստագիտուհիի ձիրքով, յաջողեցաւ հիանալի ճշդութեամբ արտայայտել այն այլազան fաsանները որոնցմով Ալապիէֆ ուզած է ճշմարիտ սոխակի մը դայլայիկներուն նմանեցնել այս հեշտալուր կտորը, և Օր. Բալանօզ յաջողեցաւ արտայայտել երգահանին նրբութիւնները։ Օր. Ի. Բալանօզի երգած կտորները մեծ ընդունելութիւն գտան ունկնդրաց կողմէ։ Ծափակոփունջեր նուիրուեցան իրեն եւ ծափահարութիւնք այնչափ ուժգին էին, որ չնորհալի արուեստագիտուհին, հանդիսականաց խնդրանքին վրայ, յայտարարէն դուրս երգեց նաեւ Սմպռուաղ Թօմայի Միհեօնէն «Նարնչենիներու երկրին» գեղեցիկ եղանակը, որուն մէջ ալ մեծ յաջողութիւն դատաւ։

Կը չնորհաւորենք Օր. Իսկուհի Բալանօզը՝ իր ձեռք բերած արուեստագիտական այս գնահատելի յաջողութեան, և հանդէսին ունեցած անձնուէր մասնակցութեանը համար։ Նոյնպէս կը չնորհաւորենք Մսրլեան էֆ.ն, որ յայտնութիւն մը եղաւ հայ հասարակութեան համար, իր երաժշտական ակներեւ կարողութեամբ, մանաւանդ իր այն հաղուագիւտ կարողութեան համար, որով յաջողեցաւ երաժշտական դժուարին կտորներ առանց ձայնատեսի նուագել, իր բովանդակ ուշադրութիւնը կեդրոնացնելով նուագած կտորին վրայ և ինքզինքը նուիրելով անոր անթերի արտայայտումին։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄՆԵՐ

Երէկ, միջօրէին, Մսրլեան Նուագահանդէսին գտած չքեղ յաջողութիւնը որ արտայայտեցաւ Իւնիսն-Ֆրանսէզի սրահը լեցուած երկսեռ հանդիսականներու ընտրեալ բազմութեամբ, ազդեալ չեղաւ բնաւ որ փայլուն յաջողութեամբ մը չպսակուի նաեւ երիտասարդ գօտիի ու զաւեշտագիր Երուանդ Թօլայեանի ի պատիւ կազմակերպուած թատերական ներկայացումը, Վատիէթէ թատրոնին մէջ։ Մէկ բառով ըսենք թէ «ասեղ ձգելու տեղ չկար» — առանդական բացատրութիւն մը որ կատարելապէս ճիշդ է այս պարագային մէջ։ Օթեակները բաղմած էին ծանօթ անձնաւորութիւններ ու ընտանիքներ. բառիւեր, թիկնոթոռներէն մինչև նստարանները լեցուն էր երկսեռ ընտանիքներով, չատեր ստի վրայ մնալու ստիպեան. նոյնպէս բառատին՝ ժողովրդական բազմութեամբ մը։

Աւելորդ է ըսել թէ ներկայացումը յաջող անցաւ, և հաճելի ժամանց մը պատճառեց Պուլուսլիի երկու ճեռնածները զօտիկը, սկիզբէն մինչև վերջը ծիծաղ ու քրքիջ պատճառելով հանդիսականներու ստուար բազմութեան։ Ոչ ոք դժգոհ մնաց և մանաւանդ նպաստաւորելը որ քաջալերիչ ընդունելութեան մը արժանացաւ երէկ։

*** Վաղը գիշեր, նոյն թատրոնին մէջ, դարձեալ նպաստի ներկայացում մը, Մնակեան թատերախումբին կողմէ, ի պատիւ վաղեմի և ճարտար դօմիք-դիւբասան Տ. Մատթէոսեան էֆ.ի որ արժանի է ամէն համակրանքի։ Ներկայացուելիք խաղերն են՝ Եբեք գլխարկները, զբօսալի կատակերգութիւն երեք արարուածով, առաջին անգամ ներկայանալի, և զաւեշտ մը։

*** Յառաջիկայ մարտ 10ին, Դասագիւղի ձմեռնային թատրոնին մէջ Մնակեան խումբին կողմէ պիտի ներկայացուի Տիւրան-Տիւրան ծանօթ վօտվիլը, ի նպաստ գիւղին Արամեան վարժարանին։

ՅՍՕՐՈՒՆ ՌԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 10 մարտ.— Լորտ Բրբրէն, Միլներ ու Բէյրքսիակը մերժեցին կոմսութեան խորհուրդին նախագահութեան պաշտօնը, որ Սրը Բիրսի Հէբրիսի առաջարկուեցաւ։ Այս վերջինը ընդունեց։

ՊՈՐԼԻՆ.—Տօքթ. Բրիկէ Դերմանիոյ ներկայացուցիչը պիտի ըլլայ Լա Հէյի Դեսպանախորհուրդին մէջ։

ԲԱՅԵՐՆ.—Լուսաբերու ժողովին փոփոխման համար Հէնրիխի ծրագիրը Զատկէն առաջ նկատողութեան պիտի առնուի։

ԼՈՆՏՈՆ.—Դեր-ծովակալ Բէրթրը Տըրրրի Միջերկրականի նաւատաժնին հրամանատարութիւնն ընդունեց։

—Ուղեղաղնածածային «Մենենթիթ»ի համաճարակ մը կը տիրէ Սկովտիոյ մէջ։

ՍԻՍԻՆ.— Մալլանիի, Պալիանտի և Սիւէզի մէջ ժանտախտի դէպքեր պատահեցան։

ԲԱՅԵՐՆ.— Արէսթի մէջ՝ խայծդանի և Մարսիլիոյ մէջ ծծումբի մթերանոցներէ դիպուածով հրդեհ ծագեցաւ։ Վնասը բաւական մեծ է։

—Ֆրանսայի կառավարութիւնը Բիսպէր ու Վիֆրոր-Հիւկօ զրահաւորները ձեւցմսթառն (Սէնթ-Լուէն կղզին) պիտի զրկէ՝ տեղւոյն արուեստանոցներուն առթիւ։

ՊՈՐԼԻՆ.— Նշանաւոր գիտուն Մոմզէնի այրին մեռաւ։

ՎԻԵՆՆԱ.— Աւստրիոյ ու Սերպիոյ միջեւ առեւտրական դաշնադրութեան բանակցութիւնները պիտի վերսկսին։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.—«Թրբոթ»ներու գործին համար հերթականման հրամանագիր որուեցաւ Պ. Ռոքֆելլէրի դէմ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիոյ ծովային նախարար Լորտ Թուիտմութ ճառ մը արտասանելով ըսաւ թէ Անգլիա մտադիր չէ նուազեցնել իր նաւային ոյժերը և թէ իր նաւային գերակշռութիւնը ապագային ալ պիտի պահէ։

—Անգլիոյ թագուհին և քոյրը՝ Ռուսիոյ մայր կայսրուհին այցելեցին Լոնտոնի հիւանդանոցները և. ամէն կողմ մեծ խանդավառութեամբ ընդունուեցան։

ՊՈՐԼԻՆ. — Ֆոսիճ Զայդունկ կ'ըսէ թէ մեծ տէրութիւները համաձայնած են զէնքնկեցութեան խնդրոյն վրայ Լա Հէյի Դեսպանախորհուրդին մէջ։ Եթէ Անգլիա ուզէ, Դեսպանախորհուրդը ձեռք պիտի առնէ այդ խնդիրը։

ՄԱԳԴԵԲՈՒԼԻԱ.—Մարսիլիոյ եղերքը երկու օրէ ի վեր տիրող բուռն փոթորիկը սկսած է թեթեւնալ։ Նիւթական վնասները կարեւոր են։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ ՊԱՆՔԱՆ

Սէլանիկի Պանքային Պարոն բաժնետէրերը կը հրաւիրուին ներկայ գտնուելու Ընդհանուր Ժողովի Ժ.Ի. նստին, որ մարտ 28ին (Հ. Տ.) տեղի պիտի ունենայ, կէս օրէն յետոյ, ժամը 3½ին, Սէլանիկի Պանքային կեդրոնատեղին։ Ժողովը պիտի զբաղի հետեւեալ խնդիրներով.—

1. Նախագահին տեղեկագիրը նախորդ տարեշրջանին վրայ։

2. Հաշուեքննիչներու տեղեկագիր։

3. 1906ի շահաբաժիններուն բաշխման մասին որոշում։

4. Վարչական Ժողովի անդամներուն ներկայութեան ցուցանիշներու արժէքին ճշդումը։

5. Վարչական Խորհուրդի առաջարկը՝ Ընկերութեան դրամագլուխը աւելցնելու համար։

6. Վարչական Խորհուրդի առաջարկը՝ բարեփոխելու համար պաշտօնէութեան հանգստեան Մնտուկի կանոնագրին Լ. և Ը. յօդուածները։

7. Վարչական Խորհուրդի անդամներու ընտրութիւն։

8. Հաշուեքննիչներու ընտրութիւն 19 7 տարեւան համար։

Առ նուազն 125 արժէթուղթ ունեցող Պարոն բաժնետէրերը, որոնք կը փափագին անձամբ ներկայ գտնուիլ յիշեալ ժողովին կամ իրենց տեղ ներկայացուցիչ մը կարգել, պարտին ամէնէն ուշը մինչև մարտ 13 (Հ. Տ.) աւանդ ձգել իրենց բաժնեթուղթերը։

Սէլանիկ՝ Պանքային կեդրոնատեղին։

Կ. Պոլիս՝ Սէլանիկ Պանքային մասնաճիւղը։

Աղեքսանդրիա՝ Սէլանիկի Պանքային մասնաճիւղը։

Դահիրէ՝ Սէլանիկի Պանքային մասնաճիւղը։

Վիէննա՝ աւստրիական երկիրներու առանձնաշնորհեալ Կայս. Պանքան։

Բարիզ՝ առանձնաշնորհեալ Կայս. Պանքան։

(Բարիզի մասնաճիւղ), Բաթրը Սէրթամպր փողոց, Սօսիէթէ Մարսէյլէզ՝ թիւ 4։

(Բարիզի մասնաճիւղ), Օպէր փողոց թիւ 4։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏԻՒ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Ա.ԶԳ.—Թողեալ Հասոյթներու Ընդհ. Տնօրէնութիւնը կը յիշեցնէ թէ այն տարեկան դրոշմատուրքը, որ սապէս սահմանուած է կանոնագրի 9րդ յօդուածի 94րդ թիւին մէջ, «թատրեմ ու խաղաքարտէ զատ՝ ուրիշ նիւթերու վրայ մասնաւորներու կողմէ եղած ծանուցումներու, տեղ մը փակցուած, կախուած կամ ցուցադրուած հանրային վայրերու մէջ, պէտք է վճարուի եւմտական տարեւան սկիզբը (1 Մարտ, Ն. Տ.), 35րդ յօդուածին տրամադրութեան համաձայն։

Հետեւաբար տուրք վճարողները կը հրաւիրուին մինչև մէկ ամիս, այսինքն 13.3 (1907) ապրիլ 1էն առաջ ներկայացնալ դրոշմատուրքի դիւանին, Կ. Պոլսոյ տեսչութեան (Զինարան), հարկ եղած օրինական ձեւակերպու թիւնները կատարելու դրոշ

ԱՄԵՆՈՒՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄԸ

Զգացաւութիւն, կէս գլխացաւ, քնահատութիւն, էնֆլուէնցա եւ ամէն ջղային հիւանդութիւն, սպահով բուժում կը գտնեն, տոքթէօր Դր-ՈՕՆԵԼԻ հակաջղացաւական դեղահատերու միջոցաւ։ Գին, տուփ, դրացուցակին հետ, 3 ֆրանք, բոլոր դեղավաճառաց քով կը գտնուի։ Մթերանոց, Տոքթօր Քրոնեի եւ ընկ. 76 Պէյթի փողոց, Բարիզ, կ. Պոլիս, Ճ. Մէկիքի որդիք և. ընկ. բոլոր դեղավաճառաց քով։ 30—29

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏԷԶ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
ԱԶԻ ՊԱՐԿԵՐՈՒ ՀԱՅԹԱՅԹՈՒՍ

Ս.ԶԴ.— Հանր. Պարտքի Թղթակ հասոյթներու Վարչութիւնը կը ծանուցանէ հանրութեան թէ ամուրդի կը դնէ հայթայթումը՝ 1.—Իւրաքանչիւրը 100 քիլոգրամ պարունակելու կարող 300,000 պարկեր, 44×26½ ինչէս ծաւալով, 2½ լիպրա ծանրութեամբ։ Հիւսուածքը՝ 8×8։ 2.—Իւրաքանչիւրը 50 քիլոգրամ աղ պարունակելու կարող 200,000 պարկեր, 20×28 ինչէս ծաւալով. հիւսուածքը միեւնոյն։ Ամէնքն ալ Լիվրբուլ Թուրկ տեսակէն, խծպուած եղերքներով և. խայծդամուած։

Ապրանքի յանձնումը պէտք է կատարուի Իզմիրի մէջ, ծախքերը յանձնառուներուն վրայ։

Առաջարկուելիք գիները պէտք է կատարել շիլինով ու բէնով, կնքուած պահարանի մէջ, նոմայշներու ընկերացած, այս վերջինները համապատասխան՝ Վարչութեան կեդրոնատեղիին մէջ ի տես դրուած պաքերուն, որոնք յանձնառուներուն կամ կ. Պոլսոյ իրենց ներկայացուցիչներուն տրամադրութեան տակ դրուած են։ Յանձնառուներէն կը պահանջուի իրենց յանձնելիք ապրանքի արժէքին հարիւրին քսանըհինգը աւանդ ձգել։ Այդ աւանդը պիտի վերադարձուի ապրանքին յանձնումէն յետոյ միայն, նոյնին համապատասխան ըլլալու պայմանաւ։

Աւանդ ձգուած գումարները կրնան յանձնուիլ կեդրոնական Վարչութեան կամ Օսմ. Պանքայի կեդրոնատեղիին կ. Պոլսոյ մէջ կամ իր մասնաճիւղերուն։

Աւանդի գումարին վերաբերեալ թուղթը պէտք է ընկերանայ առաջարկին։

Մինչեւ յառաջիկայ 1907 ապրիլ 15 (Ն. Տ.) կէս օր, պիտի ընդունուին առաջարկները։ Վերջնական ամուրդը պիտի կատարուի ապրիլ 16ի կէս օրին։ Վարչութիւնը, ամուրդին կատարումէն ամիսներ յետոյ, իր որոշումը յանձնառուին պիտի հաղորդէ, կա՛մ հեռագրով՝ եթէ այս վերջինը Թուրքիոյ նահանգներուն մէջ կը գտնուի, և կամ նամակով՝ եթէ կ. Պոլիս կը գտնուի։ Վարչութիւնը իրեն կը վերապահէ ըստ կամս ամուրդի դնելու հայթայթուելիք ապրանքին ամբողջութիւնը կամ 100 քիլոնոց կամ 50 քիլոնոց պարկերը զատ զատ։ Պարկերու հայթայթումը ամէնէն ուշը մինչեւ 1907 յունիս 15 պէտք է կատարուի։ Այդ պայմանաժամը անցնելէն յետոյ՝ Վարչութիւնը իրեն կը վերապահէ օրինական ոեւէ միջոց ձեռք առնելու իրաւունքը՝ իր շահերը ապահովելու համար, եթէ երբեք վնասներ կրէ վերոյ յիշուած պայմաններու անգործադրելի մնալէն։ Վճարումը, յանձնառուին փոխանակ համամայն, կամ կ. Պոլսոյ մէջ պիտի կատարուի, օսմ. ոսկիով՝ անգլիական ոսկին 110 դրուշ հաշուով, կամ Կալկաթայի մէջ՝ ռուբիով, մէկ ռուբին մէկ շիլին 4 բէնների հաշուով, և կամ թէ Լոնտոնի վրայ քաշուած չէքով, ամբողջ ապրանքին յանձնումէն յետոյ։ Ընդհ. Տնօրէնութիւն

7/20 փետր. 1907 (1322) 26—10

Ս.ԶԴ.— Թղթակ հասոյթներու ընդհ. Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ թէ Պրուսայի ելեկտրական տնտուն ընկերութեան կողմէ հրապարակ հանուած և իւրաքանչիւրը 100 ֆրանոց 1ին 36000 թուակիր 36,000 բաժնեթուղթերու դրամատուքները վճարուած ըլլալով, անոնց տէրերը Պոլիս, Զմիւռնիի տնօրէնութեան դրամատուրքի դիմանը պէտք է դիմեն, ուր նարկեցած դրամի օրինական ձեւակերպութիւնները պիտի կատարուին առանց ծախքի։ Ընդհ. Տնօրէնութիւն

30/12 յուն. 1907 10—8

Ս.ԶԴ.— Օսմ. Հանրային Պարտքի Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ հանրութեան թէ յառաջիկայ 1907 Մարտ 1/14ին սկսեալ հարիւրին երկու (2%) տոկոս պիտի վճարուի փոփոխեալ ու միացեալ պարտքի արժէթուղթերու թիւ 7 կտրոնին փոխարէն։ Տոկոսի վճարումները պիտի կատարուին մինչեւ յառաջիկայ 1907 օգոստոս 13, կտրոնին վրայնշանակուած բոլոր քաղաքներուն մէջ։ Այդ թուականէն յետոյ կ. Պոլսոյ մէջ վճարելի պիտի ըլլան։ 6—4

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ՝ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 Օգոստ 2|14 Եւ 320 Ունցեր 20 բուսակիր Ցերմաճով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Նազիր խան, Հէջա էն փողոց, թիւ 14, Բօօրլբաթիվ վաճառատան դիմաց, կամ հետեւեալ հասցէներուն.

Պոլիս, մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի Եէնի Ճամիի հրապարակ։
Պոլիս, Արձանագրութեան գրասենեակ Ընկերութեան. Պահչէ Դարբ. թրամուէյի ճամբան, Թ. 40, մաքսատան մօտ։
Պոլիս, Մ. Ի. Սատաք, Շէլիթ իւլ Իսլամ խան, Պահչէ Դարբ. թիւ 10։
Պոլիս, Ապտի պէյ եւ Ընկ., Վէզնէճիլէր փողոց։
Պոլիս, Պ. Ս. Այմէլոզլու, Էմին Էօնիւ, Պահչէ Դարբ. Իզմիր փողոց։
Գալատիւղ, Ալեքսանդր Անասթասիոս չուկայի հրապարակ։
Գալատիւղ, Մ. Ա. Անդրիա, Մօտա ճատէսի։
Պէօյիքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարքի։
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց
Էրէնգիւղ, Թէօկոս Իտանիսէա, Նամակատան մօտ։
Շիշլի, Մ. Ի. Ռոսի, Պէօյիքտէրէ ճատէսի, թիւ 137։
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրեանց, թիւ 12, Թիւնէլ խան։
Բէյնիրք, Բ. Սօմմարիպա։
Մեծ Կղզի, Մեծ էֆ.։
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անկէլիէա, կայարանի հրապարակ։
Սան Սթէֆանօ, Բէյշլեեան էֆ.։
17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ՍԻՆԿԷՐ
ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
THE SINGER MANUFACTURING Cie

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ չինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ տէխարիս ամէն կողմը տարածուած են և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական և չքնդրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուներուն մէջ։

Բերա) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 342 և 343 կրկին։
) 2. » » Գալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի ետեւ։
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս) 1. Սուլթան ամամ թիւ 2։
) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։
Սկիւտար) Ջարլը Պօղը, թիւ 120։

Դասերը և նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ Օղլուի տունը։ 16 50—11

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՕՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
ԸՆԴՄ�էՋ Հրլի, կ. Պոլսոյ եւ Օսէսայի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոն	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Տիտս	4311	Հիտալկօ	1531	Մարսէլլօ	3709	Սարֆօ	1119
Ալէքթ	3607	Տուինս	938	Հինտու	3720	Միքտաս	3557	Տիբիս	1735
Անճէլօ	1541	Տուրբ	2383	Հորաթիա	1600	Միլս	1357	Միլվիս	119
Պիխոսքզ	2277	Տրաքտ	1713	Հումպէկ	595	Մոնդէպելլօ		Պէրաս	1203
Պասանս	1832	Տինսմս	594	Իակօ	2354	Մուրիլլօ	3419	Քասոս	1323
Պորտինս	1264	Էպքս	3464	Իասոնս	5 40	Նէքտ	1 33	Թ. Ուիլոցն	1546
Պրիգիալ	448	Էլասքաս	1520	Ձիւնս	1080	Օտիս	4100	Թոքիս	3337
Դէյրս	1371	Էցաքս	84	Քլէս	053	Ֆէնթաքիս	4036	Քուլէս	1470
Գալիբաս	1837	Ֆիտս	954	Քուլբինս	2307	Օրլանս	1535	Ուրպինս	242
Գարէս	1244	Ֆինլանս	1828	Քոնվս	17 0	Բալէրմս	1637	Վասքս	1914
Գազս	1094	Ֆլամինկս	349	Լէս	1053	ոլս	510	Վոլս	1289
Զիքսկս	2729	Ֆրանչիսքս	4582	Լէբանթս	2272	Ռիալես	329	Վքթիուցն	239
Օսալէթ	1331	Կալիէս	3060	Լիվորնս	1843	Ռինալտս	1583	Եէտս	1350
Գոլորատս	4235	Կիլիանս	1143	Լորենցս	3191	Բալլս	613	Զէցս	1290
Գոնկս	2905	Կօզս	101	Մալմս	724	Ռօճէս	1789	Ֆորս	
Գորսս	895	Կրանս	695	Մարէնկս	1 73	Ռոզաքիս	136	Մայոն	

Ընդհանուր վաճառքով Հրլէն հոս հասած են.

Թալզօ չոգենաւը, Նաւապետ Մարլէրին։
Վասֆօ չոգենաւը, Նաւապետ Հօրնէքսը։

Ընդհանուր վաճառքով Հրլէն հոս կը սպասուին.

Ալէիրօ չոգենաւը, Նաւապետ Փիք։

Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԻԶՕՏ
Թիւ 22 24. Քիւլիւք Մէլէթ խան, Ղալաթիա 10 50—28

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏԷԶԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ս.ԶԴ.—1323 տարւոյ Մարտ ամիսը մօտեցած ըլլալով, երբ ոգելից ըմպելիներու տուրքին առաջին վճարումը կը կատարուի, Օսմ. Հանր. Պարտքի Թղթակ Հասոյթներու Ընդհ. Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ թէ կ. Պոլսոյ մէջ և չրջակայքը հաստատուած ոգելից ըմպելի ծախողները, այս մասին պատրաստուած կանոնագրին 10րդ և 14րդ յօդուածներուն համաձայն, պարտին փետրուար ամսուն մէջ անձամբ ներկայանալ ոգելից ըմպելիներու տեսչութեան, որ կ. Պոլսոյ մէջ Զէյնարանի վերին յարկը հաստատուած է, կանոնական հրամանագիրը ստանալու համար։ Անոնք որ յառաջիկայ Մարտ 1էն առաջ չէն ներկայանար, և ոգելից ըմպելի կը ծախեն առանց արտօնագրի, օրինական միջոցներու պիտի ենթարկուին փետր. ամիսը լրանալուն պէս։ 14—10

Ազդ.— 1322 (1907) տարւոյ փետրուար ամիսը վերջանալու մօտ ըլլալով, երբ ոգելիքի ըմպելիներու տուրքին առաջին վճարումը կը կատարուի, Հանրային Պարտքի Թղթակ հասոյթներու Ընդհանուր Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ թէ յառաջիկայ 1323 (1907) մարտ 1էն սկսեալ և մինչեւ ցնոր անօրինութիւն, որսորդութիւնն արգիլուած է։ Ամէն անոնք որ հակառակ այս արգելքին, որսորդութիւն կատարեն կամ երէ ծախեն, գնեն կամ փոխադրեն գրուած արգելքի միջոցին, որսորդութեան կանոնագրի 38 և 40րդ յօդուածներու տրամադրութեանց պիտի ենթարկուին։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն
7/20 փետրուար 1907 (1322) 5—4

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

Վիճակ 30 Նոյեմ.ի 1906

ՊԱՇԱՆՔԷ	Օսմ. ոսկի		ՊԱՐՏՔ	Օսմ. ոսկի	
Բամբակ չգանձուած	5,500,000	—	Դրամագլուխ	11,000,000	—
Մնացուկ ի Կ. Պոլիս	2,478,255	77	Պանքառանքը ի շրջաբերութեան ի Կ. Պոլիս եւ մասնաճիւղս	1,296,412	—
Պետական արժէթուղթք	1,705,793	70	Վէնգիալի փոխանակագիրք	3,037,572	43
Զանազան արժէթուղթք	3,180,188	06	Ընթացիկ հաշիւ զանազանք — պարտականք	1,499,384	17
Գանձելի փոխանակագիրք	3,528,965	93	Դրամական աւանդք որոշ պայմանաժամով	10,677,796	98
Ընթացիկ հաշիւ Կայս. Գանձուն — պարտականք	1,727,017	35	Վճարելի չհասած մասերք	15 197	58
Ընթացիկհաշիւ զանազանք — պարտականք	3,719,777	27	Կանոնական պահեստ	983,258	43
Փոխատուութիւնք արժէթղթոց եւ վաճառաց	7,092,921	78	Զանազանք	867,241	62
Անչարժ եւ չարժուն գոյք	261,269	26			
Զանազանք	183,574	09			
Օ. Ո.	29,376,863	21	Օ. Ո.	29,376,863	21

Վաւերացեալ ճեղուրթիւնն ըստ տուարաց

Ընդհ. Տնօրէն — Ընդհ. Տնօրէնի օգն. — Հաշուակալ
Ժ. ՏԻՏԷՆՍ — Ա. ԴԻԱՆ — Օ. ՊՈՒՆԱՆ

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔ

1881 Դեկտեմբեր 8|20ի կայս. Իրատէով թղթակ հասոյթք
ԻԵ. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ ՆՈՅԵՄԲԵՐ — 1906

	ՏՈՒՐՔԵՐ	Խառն հասոյթները	Տարեշրջանի նախորդ տարի երբեմն խառն հասոյթները	Գումար 1906 նոյ. 31 դեկտ. 13	Գումար 1905 նոյ. 31 դեկտ. 13		Տարբերութիւն 1904ի հետ ազդեցմամբ
		Օ. Ո.	Օ. Ո.	Օ. Ո.	Օ. Ո.		Օ. Ո.
Վեց Տուրքեր	Ծխախոտ (յետոյմնացեալներէ գանձում)	— —	— —	— —	— —		— —
	Ագ	89406 67	799967 06	889373 73	863772 91	+	25600 82
	Դրոշմաթուղթ	28454 78	241852 80	270307 59	349892 61	—	79385 02
	Ոգելից ըմպելիք	18575 35	162731 19	181306 54	172681 51	+	8625 03
	Զկնարան	4184 32	32115 43	36239 75	42626 98	—	6287 23
	Մետաքս	2062 86	105114 43	107177 29	109765 77	—	2588 48
Միախառն	Հասոյթք Բէժիէն	— —	562500 —	562500 —	562500 —		— —
	Ծխախոտ (մենաշնորհ) Բէժիի շահուց մասնակցութ.	— —	2108 95	2108 95	— —	+	2108 95
	Հաղկ Գուլկարիոյ փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդին մինչեւ 100,000 ոսկի	6308 71	143519 75	149828 46	91108 14	+	58710 32
Զանազան հասոյթներ	Ցաւելուած կիպրոսի հասուքից փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդին յաւելուածով, կամ մաքսատան վրայ փոխանակագրէ գոյացեալիք 180,000 Օսմ. լիրայով	— —	51298 —	51298 —	51298 —		— —
	Արեւ.Բուլգարիի տրկն.հարիւրէն	12668 86	101350 88	114019 74	114019 74		— —
	Թէպէքիի տուրք, Մարաստանէն փինկզզ. վճրելի.	— —	25000 —	25000 —	25000 —		— —
	Սերբիոյ, Գարատաղի, Գուլկարիոյ եւ Ցունաստանի բաժին ինկած պարտք	— —	— —	— —	— —		— —
	Զանազան հասոյթներ	2128 50	14261 06	16389 56	17025 93	—	636 37
	Գանձուն հետ եղած հաշիւ	153 22	134 3 35	13586 57	4239 57	+	9347 —
	Համագումար	163943 28	2235292 90	2419236 18	2403731 16	+	15505 02

Կեդր. Վարչութեան ծախքեր	59868 56	63673 76
Գաւառ. Վարչութեան ծախքերը	341387 17	337439 79
Ռէժիի ծխախտին մասնակցութեան բաժինը	37500 —	37500 —
Գանձուն հետ եղած հաշիւն մնացորդ	860 19	1203 71
Գումար	439616 42	439857 26
4 % Բրիտանիէ փոխառութեան պարտաթուղթերուն վրայ վճարուած գումարներ	215250 —	215250 —
Փոփոխեալ պարտքի տոկոսներ վճարելու յատկացուած գումար Եւրոպայի ու կ. Պոլսոյ մէջ	*) 640963 84	654775 44
Փոփոխեալ պարտքի փոխառութեան եւ Բուլգիրի Երեսաթուղթի պարտաթուղթերուն ամորթիզմանի համար վճարուած գումարներ	330093 55	341091 11
Մնացուկ	792412 37	752757 35
Գումար	2419236 18	2403731 16

Ի Դիմաց Վարչական խորհուրդին
Նախագահ — Խորհրդական-Պատուիրակ
Օ. ՀԱՄՏԻ — Ն. ՏԷ ՆԱՆԷՕ

կ. Պոլիս, 15/28 փետրուար 1907

(*) Վերջամեայ հասոյթներու գումար	Օսմ. Ոսկի	654,775.44
Ամորթիզմանի գլուխ մէջ գանուող արժէթուղթերուն տոկոսը բարձուած		13,311.60
Համագումար		640,963.84

ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱ

Քոնսոլիտ 4% օսմ. փոխառութիւն

Ս.ԶԴ.— 1890ի Քոնսոլիտ 4% օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ 1907 մարտ 1/14էն սկսեալ, թիւ 3ն կտրոնին տոկոսը, որուն պայմանաժամը նոյն թուականին կ'աւարտի, ինչպէս նաեւ միեւնոյն փոխառութեան պարտաթուղթեր ամորթիզները, որոնց վճարմանութիւնը կատարած է 1907 փետր. 1/14ին, պիտի վճարուին Ղալաթիոյ Օսմ. Պանքայի կեդրոնատեղին, կէս օրէն առաջ ժամը 10էն սկսեալ մինչեւ ժամ 2½ կէս օրէն յետոյ, բաց ի կիրակի օրերէն, իսկ ուրբաթ օրերը՝ ժամ 10էն մինչեւ կէս օր։ Աւելի հին կտրոնները և ամորթի ելած պարտաթուղթերը պարտին ներկայացուիլ միեւնոյն օրերուն և միեւնոյն ժամերուն Այդ կրտրոնները ու արժէթուղթերուն փոխարէն, որոնց պէտք է ընկերանան թուակիր պօտրրներ, պարտաթուղթի տէրերուն պիտի յանձնուի ընկալագիր մը, որ պիտի վճարուի իր չրջաբերութեան թուականէն 10 օր յետոյ, Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային կեդրոնատեղին։ 5—4

Կ. Պոլիս, 15/28 փետր. 1907

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ
ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ-ՑԷՐԱՅՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

Դրամագլուխ 130 միլիոն ֆուրոն, ամբողջովին վճարուած
Պահեստի գումար 36 միլիոն ֆուրոնի չափ։

ԳԼԽԱՒՈՐ ՊԱՇՏՕՆԵՐԸ

Վճարումները ոսկեդրամ ըլլալու են։ Ցիրաան զրաչէն վար վճարում չընդունուիր։

ՎինՐր Պանք-Ցերայն այսօր հարիւրին 3½ տոկոս կը վճարէ 1000 ոսկիէն վար գումարներու համար իսկ անկէ աւելի գումարներու համար՝ հարիւրին 3։ Սակայն կրնայ տոկոսին չափը իջեցնել կամ ուշացնել տեղական լրագիրներու մէջ՝ սկսելէն 15 օր առաջ իմաց տալէ յետոյ։

100 ոսկիէն վար գումարները կրնան եւ առնուիլ ամէն ատեն։

100 ոսկիէն վար գումարները կրնան եւ առնուիլ գրաւոր ապէս ու կանխաւ ըլլալիք ազդարարութենէ մը յետոյ հետեւեալ կերպով

3	օր	100– 150	ոսկի գումարի համար
6	»	151– 200	» » »
10	»	201– 500	» » »
15	»	501–10 0	» » »
30	»	1001 և անկէ վեր	» » »

ՎինՐր Պանք-Ցերայն իրեն կը վերապահէ պանքայ գրամ ունեցողներուն հաշիւը կարգադրել, ուզուած ատեն վճարելով տեղական պարտնական գումարը։

ՎինՐր Պանք-Ցերայն խնայողական գումարը պարտնական տեղական ալ կը յանձնէ անչափաւոր տնտեսով բայց այդ պարագայի նշանակուած խնայողը (էվէլի կամ վարի) միայն իրաւունք ունի գրամը քաշելու։

Խնայողական Սնտուկին գաւ։ ՎինՐր Պանք Ցերայն կը զբաղի նաեւ տեղական ուրիշ գործառնութիւններով

ՄՕՍ
ՇՈՊԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ճամբարդ եւ ապրանքի փոխադրող ոգեկոչուներ

Ա. ԿԱՐԳԻ	Բ. ԿԱՐԳԻ
Ինգլ	Նայդգրիթ
Միսիս	Եմիլյոս
Բաքսա	Գուգիրիս
Բէյլար	Մօնրիս
Նայդօճ	Ֆայիթ
Նայտարիճ	Ֆարոս
	Թիպս

Առաջին կարգի չոգենաւերը չատ հանգրաստաւէտ են, նաւուն մէջերը ընդարձակ սենեակներ ունին, ելեկտրականութեամբ կը լուսաւորուին եւ կին ճամբորդներու համար տեղւոյն ունին։

Երկրորդ կարգի չոգենաւերն ալ սահմանափակ թուով ճամբորդներ կ'առնեն բայց տեղւոյն չունին։ ադրիսէ

կ. Պոլսէ Լիվրբուլ Ա. կարգի գին է 15
» » Բ. » » » 11

Կը խնդրուի վաճառականներէն որ փոխադրութեանց կամ Ղալաթիոյ մասքը հասնելու համար՝ իրենց հրամանները առն չոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Ամերիկայի եւ Եւրոպայի նաւահանգիստներ տանելու համար ապրանքներ կ'ընդունուին։

Դիմել առ Ճ. Վ. ՈՒԻԹՈՒ եւ Ընկ. Գործակալք
Ուիթալ խան Պահչէ դարբ., Գալաթա
ՃԷՅՄ ՄՕՍ ԸՆԿ.
50—49 31 Ճէյմ Սգրիդ, Լիվրբ ս։

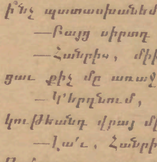

Khedivial Mail Line
(Քէտիվիալ Մէյլ Լայն)
Շոգենաւային Ընկերք
Շաբաթական ամենեն արագ երթեւեկը
Պոլսոյ եւ Աղեքսանդրիոյ միջեւ
Իսմայիլիա չոգենաւը Նաւապետ Աստէրլին, կիրակի, 10 մարտ 1907 (Ք. Ե) կէսօրէն ետք ժամը 4ին Աղեքսանդրիայէն հոս կը ժամանէ իսկ երեքշաբթի 12 մարտ 1907 (Ք. Ե) կէս օրէ ետքը, ժամ երեքին պիտի մեկնի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Մէտիլի, Իզմիր և Պիրէոս։

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, քարտիին վրայ, Մէյմէնէթի խան, իսկ մասնաճիւղը, Պոլիս, Վալիտէ Սուլթան խան։

Աւարտաւէր ՋԱՐԵՀ ԵՌԻՍՈՒԹԵԱՆ

ԹՈՒՐԹ ՕԳՈՒՆ

ԳԵՂԱՆԻ ԿՈՄՍՈՒՀԻի Մը
ԱՐԿԱԾՆԵՐԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ
ԳԱՅԼԵՐՆ ՈՒ ԳԱՌՆՈՒԿԸ

ԺԲ.

ԵՐԿՈՒ ՀՐԱՇԱԳԵՂՆԵՐԸ

—Երբեք չէի խորհած թէ օրին մէկը իր կենը պիտի կրնամ ըլլալ... Դիտաւոր է և մեծ հարաբ կը վայելէ այս կողմերը. ժողովրդական է մեր գիւղերուն մէջ, թերեւս իր հօրմէն աւելի... Հաստատեան ալ տէր կը կարծուի...

—Ցաւելի է թէ չատ հարուստ է...

—Կը խորհիս թէ ինձի պէս խեղճ աղջիկները պէտք չէ առանկ երազներ ունենան...

—Այո՛, Լիզօն, բաւ Հանրիս մոռնամանդ... Երբ մարդ երազներ կ'ունենայ, ամպերուն մէջ կը գտնուի... և ինչպէս յայտնի է, ամպերը միշտ մենք բարձր են...

Խեղճ Հանրիսի վիշտ պատճառած էին Ռոզ-Լիզօնի խօսքերը։ Արդէն իսկ առնէ մը վեր կանխատեսած էր ամէն բան։ Դեռատի աղջկան սպաքինելէն յետոյ տօրթէօրին կատարած այցելութիւնները և երկուքին միջեւ փոխանակուած յուզումնալից խօսքերը ցոյց կուտային թէ Բրիսթիան սիրահարուած էր։ Պիտի դար օր մը երբ Բրիսթիան սիրոյ յայտարարութիւնը պիտի ընէր և Լիզօն ալ պատասխան մը պիտի տար։ Եկած էր այդ օրը։ Մ՛ն, ո՛րքան անձկութեամբ խորհած էր այդ յանին վրայ... Ու անտառին մէջ առանձին, ինքզինքը կը գտնէր տագնապալից կացութեան մը, լուծուելիք խնդրի մը և տրուելիք որոշման մը հանդէպ... Առանձին էր այդ ծառերուն հանդէպ՝ զոր կը սիրէր և որոնցմէ ի զուր կը խնդրէր աջակցութիւն մը։ Որքա՜ն արցունքներ թափած էր հոն։ Հանրիս կը սիրէր այդ աղջիկը, զոր միշտ իր քով տեսած էր, ու խորապէս կը սիրէր զանի։ Բայց հիմա իրաւունք ունի՞ր սիրելու կամ իր սէրը խոստովանելու։ Սիպուլս. այդ հանգստ փայտանոցը Հէրիվալի անտառին, իրաւունք ունի՞ր Ռուսաւոմանթի ժառանգորդուհին սիրելու։ Տարբեր ինդիր՝ եթէ երբեք այդ աղջիկն ալ իրեն պէս համանման վիճակի մը մէջ գտնուէր։ Բայց իր փափագը անկարելի պիտի դառնար՝ եթէ երբեք Ռոզ փոքր յոյս մը ունենար ձեռք բերելու այն դիրքը, տիտղոսը և հարստութիւնը՝ որոնք իրեն էին... Այն ատեն մասամբ ստոյգ պէտք է համարուէր այն պատմութիւնը զոր Հանրիս ըրած էր Լիզօնի... Բոլոր թռչունները պիտի ըսէին գեղատի աղջկան. «Կը սիրեմ քեզ», և միայն ձնմարտութեան թռչունը, այն որ ուրիշներէ աւելի կը սիրէր զինքը, պիտի ըսէր. «Ես չեմ սիրեր քեզ։»

Ուստի Հանրիս որոշեց ստել։

Հանրիս լաւ կը ճանչնար բժիշկին աղջիկը։ Նկարագիրը, ուղղամտութիւնը և բարութիւնը, բայց կը նախանձէր անոր վրայ, որովհետեւ գիտէր թէ անիկա պիտի կրնար երջանկացնել Լիզօնը։

Այսպէս՝ պիտի ստէր բժիշկին ինչպէս նաեւ Լիզօնի առջեւ։ Եթէ երբեք գեղատի աղջիկը կռահէր իր սէրը և հարցափորձէր զինքը, դարձեալ պիտի ստէր...

Վերջապէս Հանրիս ամէնուն առջեւ պիտի ստէր։

Ճշմարտութիւնը պիտի յայտնէր, տրրտմնչար, արտասուէր ու հեծկլտար իր հին բարեկամներուն՝ դարաւոր ծառերուն առջեւ, որոնք իրենց ճիւղերուն չորրը, տերեւներուն ստուերին տակ այնքան սիրութիւններ և ուրախութիւններ տեսած էին, այնքան սիրահարներ դիրար պաշտպանող, որոնց զգացումները ատելութեան փոխուած էին ի վերջոյ... Մեղնութեան մէջ միայն Հանրիս իր սիրտը պիտի բանար։

Լիզօն բան մը չպիտի իմանար։

—Հանրիս, վիշտ չպիտի՞ զգաս միթէ, երբ հեռանամ այս ընակարանէն, ըսաւ յանկուցիչ աղջիկը։ Ցաւ չպիտի՞ զգաս, մտքի առջեւ բերելով սա պարագան թէ երբեմնի պէս յանախակի և ազատօրէն չպիտի կրնամ տեսնել քեզ...

—Մեծ հանգոյց պիտի ունենամ, լսելով թէ երջանիկ, նախանձելի և մեծարելի կեանք մը կը վարես, որովհետեւ կը ճանչնամ քու սիրտդ... գիտեմ թէ ատոր համար հպարտ չպիտի ըլլաս և ոչ ալ դիս պիտի քամահրես, այլ քու նոր վիճակիդ մէջ դժբախտները պիտի ըլլան քու բարեկամներդ...

Ռոզ-Լիզօն հառաչեց։

Այդ պատասխանին չէր սպասեր։

Հանրիս ալ թաքուն հառաչ մը արձակեց։ Ինչ որ ամէնէն աւելի կը տառապցնէր զինքը, Լիզօնի տխրութիւնն էր, որ մէկ բառի կը սպասէր՝ իր թեւերուն մէջ նետուելու և Բրիսթիանը ճամբու դնելու համար, Սիպուլսի երեսն ի վեր աղաղակելով. «Մթիթ բան մը չե՛ս նշմարեր։ Մթիթ չես տեսներ որ քեզ կը սիրեմ։»

Սոսկալի տառապանք մը՝ որուն տակաց Հանրիս դիւցազնաբար։

— Ուրեմն, Հանրիս, առանց վշտի նուիրեցիր ինքզինքդ։ Ինչպէս կրցար ինքզինքդ զսպել և գեռատի աղջկան ոտքերուն առջեւ նետուիլ, որուն անբծութիւնը կը չարչարէր ու փորձութեան կը մատնէր զինքը։

Ալ ուժասպառ եղած էր, երբ սա պատասխանը տուաւ.

— Լիզօն, անգամ մը խորհէ՛ թէ ո՛վ եմ ես, և ի՞նչ կեանք կրնամ ընծայել քեզի։ Շատ լաւ գիտես իմ ճաշակներս։ Աւելի կը սիրեմ անտառներուն մէջ թափառիլ քան թէ հօրս հետ աշխատիլ։ Իմ ճաշակիս պատճառաւ անօգուտ աշխատութիւններ կը կատարեմ. ծոյլ չեմ, բայց կը սիրեմ երազելը։ Ոչ մէկ տեղ ինքզինքս այնքան երջանիկ